

Olle Åman
olle.aman@varmdo.se
08-570 474 43
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bodatorps Tomtägarförening

BODATORP 2:1: Förslag till beslut och återkoppling från planerat platsbesök på Bodatorps Tomtägarförening

Datum: den 6 oktober 2022

Medverkande: Hans Andersson och Bo Jutner för verksamheten, Olle Åman för myndigheten

Tillsynsområde: Båtverksamheter

Punkter som behöver åtgärdas

Bygg- och miljöavdelningen anser att verksamheten ska vidta åtgärder och redovisa uppgifter enligt punkterna:

1. Inkomma med dokumentation över hur verksamheten har säkerställt att alla båtar inom verksamheten är TBT-fria. Dokumentationen ska inkludera en redogörelse för hur arbetet utförts.
2. Vid respektive brygganläggning, eller annan lämplig plats, sätta upp lista för kontaktuppgifter vid olycka till räddningstjänst, kustbevakning, hamnkaptan och bygg- och miljöavdelningen.

Punkterna ska åtgärdas så snart som möjligt, dock senast den 31 mars 2023.

Informera bygg- och miljöavdelningen så snart åtgärderna är utförda. Om punkterna inte är åtgärdade inom angiven tid, kan ett beslut komma att fattas. Ett sådant beslut är möjligt att överklaga.

Ärendet

Under platsbesöket kontrollerades utvalda tillsynsområden i verksamheten för att se att gällande lagstiftning följs, samt att verksamheten arbetar aktivt med att förebygga risker för människors hälsa och miljön.

Beskrivning av verksamheten

Bodatorps Tomtägarförening (verksamheten) har tre brygganläggningar med totalt cirka 114 bryggplatser. Två av bryggorna ligger i Maren och en i Fjällsviken. I Maren ligger framförallt mindre båtar.

Enbart medlemmar inom tomtägarförening erbjuds bryggplatser. Verksamheten erbjuder ingen vinteruppläggning i området, bortsett från ett antal mindre jollar vid stora bryggan i Maren. Här finns även en ramp för sjösättning/upptag.

Inget underhållsarbete tillåts inom verksamheten. Vinterförvaring sker antingen på medlemmars egna fastigheter eller på andra verksamheter.

Verksamheten samlar ej in avfall. Det är medlemmars egna ansvar att hantera eventuellt uppkommet avfall.

Bygg- och miljöavdelningen inventerade verksamheten 2021.

Bedömning

Utfasning av TBT (tributyltenn)

Verksamheten saknar kännedom om det förekommer TBT bland båtbeståndet. Någon inventering eller informationsinsats har ej genomförts avseende utfasning av TBT.

TBT är cancerframkallande och mycket giftigt för vattenlevande organismer. Färg innehållande TBT har varit förbjudet att sälja för användning till fritidsbåtar sedan 1989 och 2008 förstärktes förbudet att gälla alla svenska fartyg oavsett storlek eller trafik. Sedan 2008 är det inte bara förbjudet att applicera båtbottnfärg innehållande TBT utan det får inte alls förekomma på skroven.

Höga halter TBT har uppmätts i sediment och mark samt höga halter av tenn (härörande från TBT) har också nyligen uppmätts på båtskrov i Stockholms län, vilket tyder på att gamla underliggande lager färg finns kvar på båtarna. Båtar som någon gång har målats med färger som innehåller TBT måste därför saneras, även om båten har ommålats med andra färger efter det, då underliggande färglager kan läcka TBT. Båtbottnar som någon gång har målats med okänd båtbottnfärg kan vara potentiellt förorenade med TBT då de tidigare kan ha målats med båtbottnfärg innehållande TBT.

Verksamheten behöver jobba vidare för en TBT-fri verksamhet. För att utesluta TBT kan båtklubben exempelvis undersöka båtbottnarna genom så kallad XRF-mätning eller med hjälp av skrapprov. Ett annat alternativ är att sanera de båtbottnar som är aktuella från all båtbottnfärg. Tänk på att saneringsarbetet måste utföras fackmässigt så att den som sanerar, samt miljön, inte exponeras för TBT och andra kemikalier. Saneringen utförs så att inget spill/läckage uppstår och resterna behöver samlas in och omhändertas som farligt avfall.

Ett steg i riktningen att nå målet om en TBT-fri verksamhet är att inventera båtarna inom verksamheten och dokumentera inventeringen. Inventering kan göras genom att årsbestämma båten och genom det dra slutsatser kring huruvida

båten kan vara påmålad med TBT-färg eller ej. Inom Stockholms län har tillsynsmyndigheter gjort bedömningen att det finns en risk för TBT på båtar som är byggda 1995 eller tidigare. Det är alltså dessa båtar som behöver undersökas alternativt saneras direkt, om man inte på annat sätt kan utesluta förekomst av TBT.

En rapportering ska göras till bygg- och miljöavdelningen **senast den 31 mars 2023** hur verksamheten arbetat med utfasning av TBT, samt redovisa hur de säkerställt att ingen TBT-färg förekommer på de båtar som finns inom båtklubben. Verksamheten behöver även redovisa hur de ska säkerställa att TBT-färg inte tillförs på nytt, t.ex. genom nytillkomna medlemmar.

Mikroplaster

Mikroplaster definieras som små bitar av plast eller gummi. Dessa bryts aldrig ner helt och kan orsaka stor skada i den marina miljön hos vattenlevande djur och Organismer.

Vid platsbesöket diskuterades mikroplaster och det ökande problemet med spridningen av dessa. Verksamheten informerades hur man kan och bör jobba vidare för att förebygga risken för spridning av mikroplaster. Som bland annat vid rondering säkerställa att det inte förekommer någon spridningsrisk från anläggningen så som exempelvis från bojar, pressningar eller tampar (av polypropylen).

Vid platsbesöket noterades flertalet uttjänta frigolitbojar i Maren som enligt ovan bör fasa ut/ersättas. Några uttjänta frigolitbojar förvarades även på land vid stora bryggan i Maren. Dessa kommer enligt uppgifter vid platsbesöket att transporteras bort till godkänd anläggning för mottagning. Med hänseende till risken för spridning av mikroplaster bör detta ske snarast.

Egenkontroll och verksamhetsrutiner

Båtklubbar och marinor klassas som miljöfarliga verksamheter och den som ansvarar för denna typ av verksamhet är skyldig att förebygga skador på miljön. Som en del av egenkontrollen ska den som bedriver verksamheten veta/ta reda på vilka risker som finns. Om det finns misstanke om risker ska dessa förebyggas. Denna typ av förebyggande arbete kallas egenkontroll. Egenkontrollen ska anpassas efter de risker som finns inom den specifika verksamheten. Bygg- och miljöavdelningen har sammanställt en lista med exempel på vilka punkter som ofta bör finnas i ett egenkontrollprogram för Båtverksamheter:

- Underhållsarbete, exempelvis slipning, skrapning och målning - vad gäller inom verksamhetens område?
- Tvätt av båtar - vad gäller på verksamhetens område och förmedlas de regler finns det angående tvätt i kommunen?
- Information om vilka färger som är tillåtna och inte tillåtna.
- Regler angående kemikalier och farligt avfall på verksamhetens område.

- Hur verksamheten hanterar oförutsedda händelser, exempelvis brand eller läckage, samt kontaktuppgifter vid akuta ärenden.
- Information om TBT-förbudet och vilka krav som gäller.
- Rutin för hur verksamheter kontrollerar att TBT och andra otillåtna färger inte förekommer på nya kunders båtar.
- Information till kunder/medlemmar om mikroplasters verkan och hur man begränsar spridning av mikroplaster.
- Information om toatömningsförbudet.
- Hänvisningar till närmaste återvinningscentral, toatömningsstation och båttvätt.

Övrigt

Verksamheten saknar rutiner och redskap för oförutsägbara händelser så som brand och oljespill/utsläpp. Kontaktuppgifter vid akuta ärenden till t.ex kustbevakningen, räddningstjänsten, hamnkapten och kommunens miljöavdelning bör finns uppsatt vid respektive anläggning.

Information om miljö kvalitetsnormer

År 2000 antogs EU:s ramdirektiv för vatten, eller vattendirektivet. Alla medlemmar inom EU har infört vattendirektivet i respektive lands lagstiftning. I Sverige tillämpas vattendirektivet genom miljö kvalitetsnormer (MKN). Normen anger hur förhållandena ska se ut i en vattenförekomst vid en viss tidpunkt. Som en del i arbetet för att nå normen finns också statusklassificeringar för respektive vattenförekomst som beskriver den befintliga vattenkvalitén. Havs- och vattenmyndigheten tar fram föreskrifter och länsstyrelser är ansvariga myndigheter för övervakning och klassificering. Länsstyrelser ska också vägleda kommunerna, som bedriver tillsyn för att säkerställa att MKN uppnås.

God status med avseende på TBT uppnås inte i Värmdö kommuns ytvattenförekomster. Även om åtgärder genomförs är vattenmyndigheternas bedömning att det kommer att ta lång tid att uppnå god kemisk ytvattenstatus med avseende på TBT. Normen för TBT är satt till först 2027 då vattenmyndigheterna anser att det inte är troligt att normen kan uppfyllas tidigare på grund av den stora spridningen och långa halveringstiden. Bedömningen är dock att åtgärder måste vidtas så snart som möjligt.

Verksamheten ligger i vattenförekomsten Älgöfjärden. Mer information gällande Älgöfjärdens miljöstatus finns på länsstyrelsens databas VISS (viss.lansstyrelsen.se).

Information och upplysningar

Avgift

Enligt miljöbalken 27 kap. 1 § har bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden rätt att ta ut avgift för provning och tillsyn enligt miljöbalken, tillhörande föreskrifter

samt förordningar inom balkens tillämpningsområde. Kommunfullmäktige har antagit taxa för Värmdö kommuns prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelslagen. Av taxan framgår vilken avgift som ska tas ut. Enligt 9 kap. 5 § i förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken kan beslut om avgift gälla omedelbart även om det överklagas.

Exempel på vad som ingår i handläggningstiden:

- Registrering, komplettering, inläsning och beredning av inkomna ärenden.
- Platsbesök
- Behandling av inkomna handlingar
- Upprättande av skrivelser, rapporter och beslut
- Kontakter med sakkunniga, t.ex. jurister
- Resor (max fyra timmar per platsbesök)

Enligt denna taxa är avgiften 1200 kr per timme nedlagd arbetstid. Arbetstiden för ärendet är för närvarande 4 timmar och 30 minuter vilket hittills ger en avgift på 5 400 kr. Se bifogad tidsredovisningsrapport.

Beslut om avgift skickas separat.

Synpunkter

Vid eventuella frågor, funderingar eller synpunkter går det givetvis bra att kontakta undertecknad, enklast via e-post.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Olle Åman
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bilagor:

Informationsblad Mikroplaster
Informationsblad TBT
Informationsblad Båtbottenfärger och Båtbottentvätt